

PER MAIL VERZONDEN

Adres : Bezuidenhoutseweg 105-113
2594 AC Den Haag
Telefoon : +31(0)70-3382700
E-mail : secretariaat@lto.nl
KvK : 40413400
Rekening : NL32 RABO 0357606760

Per e-mail:

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
T.a.v. de heer H. Staghouwer (minister van LNV)
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
ministerlnv@minlnv.nl

CC: Vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Datum : 7 juli 2022
Ons kenmerk : HVdH/APB/220707
Onderwerp : NSP GLB
Informatie : Klaas Johan Osinga | kjosinga@lto.nl | 0610586047

Geachte minister Staghouwer,

Gisteren is de beantwoording binnengekomen op de vragen vanuit de Tweede Kamer betreffende het Nationaal Strategisch Plan (NSP). LTO Nederland is niet overtuigd dat het nieuwe beleid hiermee toegankelijker wordt gemaakt. Er worden te weinig activiteiten in de eco regeling aangeboden, het tijdspad is te krap en boeren en tuinders weten nog steeds niet waar ze aan toe zijn. Extra activiteiten worden pas over een jaar aan de eco-regeling toegevoegd. Om deze reden verzoeken wij u uitstel aan te vragen voor de conditionaliteiten en 2023 als een overgangsjaar te beschouwen waarin geen kortingen worden gegeven op uitbetalingen.

Het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) speelt een belangrijke rol in het verdienvermogen van ondernemers en kan verdere verduurzaming van de sector stimuleren. Het is van belang dat de Nederlandse invulling van het GLB boeren en tuinders de kans geeft om in 2023 een goede start te maken, tegenover een passende beloning.

Uit de resultaten van de tweede praktijktoets blijkt dat meer dan de helft van de deelnemers aangeeft dat ze niet deel kunnen of willen nemen aan de toen voorliggende ecoregeling. In uw appreciatiebrief schrijft u dat u de puntentoekenning en de vergoeding van activiteiten in de ecoregeling wil actualiseren en optimaliseren. Dat is positief maar extra activiteiten kunnen, door gebrek aan capaciteit bij de RVO, pas per 2024 toegevoegd worden. Het gaat dan om bijvoorbeeld Niet-kerende grondbewerking (NKG), precisielandbouw, dierwelzijnsregelingen (beloning "kalf bij de koe") en het gebruik van feromonen in de fruitteelt. Het gevolg zal zijn dat veel boeren en tuinders, met name in de open teelten, niet zullen deelnemen aan de ecoregelingen in 2023 met het risico dat deze ondernemers ook in de jaren daarna niet zullen aanhaken (voor een nog lagere basispremie). Duurzaamheidsdoelen worden zo niet behaald en de inkomenspositie van boeren en tuinders komt verder onder druk te staan. Dat kan niet de bedoeling van het nieuwe GLB zijn.

De afgelopen jaren hebben LNV en LTO veel en intensief contact gehad over het nieuwe GLB en de invulling daarvan in het NSP. LTO heeft daarbij steeds de nodige zorgen over de invulling van het nieuwe beleid gedeeld. We zien dat Nederland de mogelijkheden die de Europese verordeningen bieden zoals de invulling van GLMC8 met vanggewassen, niet benut. We dringen er op aan dat wel te doen.

Het NSP wordt mogelijk pas in november goedgekeurd door de Europese Commissie. De termijn waarin boeren zich kunnen aanmelden voor het GLB loopt echter van 15 oktober tot en met 30 november. Het nationale voorstel is dan, vrijwel zeker, nog niet goedgekeurd. Daarbij komt dat ook de toegezegde simulatietool nog steeds niet beschikbaar is. Daarnaast is er nog veel onduidelijkheid over de relatie met het 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (7^e APN), het agrarisch natuurbeheer (ANLb) en hoe boeren kunnen handelen in samenwerkingsverbanden. Ook in de "Roadshows" heeft LNV daar geen

antwoorden op. Deze voorlichtingssessies zouden duidelijkheid moeten verschaffen maar boeren geven aan thuis te komen met meer vragen dan antwoorden. Er kunnen geen bedrijfskeuzes gemaakt worden op beleid wat nog niet vaststaat. Terwijl boeren en tuinders nu hun plannen maken voor 2023.

Gezien het feit dat er nog geen volwaardig en goedgekeurd NSP ligt, vragen wij 2023 als een overgangsjaar te beschouwen. U zou ruimte kunnen bieden door bijvoorbeeld de huidige regeling m.b.t. vanggewassen/groenbemesters nog een jaar door te zetten als alternatief voor de ecoregelingen die in 2024 pas aangeboden kunnen worden. Ook voor de graasdierenvergoeding is nog geen duidelijkheid over een alternatief, zodat een tijdelijke voortzetting van de huidige regeling gewenst is. Er is met uw ministerie op hoog niveau overleg gepleegd en tot op heden is daar nog geen invulling aan gegeven.

Betreft de conditionaliteiten: wij vinden het onverantwoord om de conditionaliteiten GLMC7 (vruchtwisseling) en GLMC8 (4% niet productief bouwland) nu in te voeren, gezien de huidige geopolitieke ontwikkelingen. Wij vragen u om flexibel met deze eis om te gaan en uitstel aan te vragen. Zeker 16 EU-lidstaten vragen daar al om. U geeft aan dat u voorstellen van de Europese Commissie afwacht en er voor openstaat. Een proactieve houding is hier gewenst, Nederland heeft tot op heden nog geen steun uitgesproken in Europa terwijl deze ruimte er is.

Overgangsjaar 2023

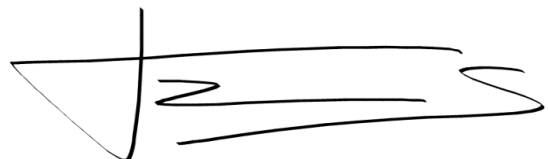
Wij constateren dat de eco-regeling nog niet praktijkrijp is, het NSP nog niet is goedgekeurd, de simulatietool nog niet beschikbaar is en LNV op heel veel praktische vragen geen antwoord heeft. In de appreciatie observaties Europese Commissie GLB-Nationaal Strategisch Plan van 17 juni 2022 wordt aangegeven dat het toevoegen van extra activiteiten en de voorbereiding van de implementatie ervan meer tijd vergt. Om deze reden vragen wij u 2023 als overgangsjaar te zien. Verlaag de drempel voor boeren en tuinders om ze in staat te stellen aan te haken of bied op andere manieren ruimte.

Boeren en tuinders willen zeker bijdragen aan de verduurzaming van de sector, maar verbetering van het verdienvermogen is cruciaal om deze transitie te kunnen maken. Een goed GLB-NSP zou daarin moeten bijdragen.

Met vriendelijke groet,

Sjaak van der Tak
Voorzitter LTO Nederland

Hans van den Heuvel
Directeur LTO Nederland